

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň Mgr. Daniely Zemanové a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci stěžovatele **Ing. J. S.**, zastoupeného JUDr. Václavem Sedlářem, advokátem se sídlem v Brně, Údolní 5, za účasti **Okresní správy sociálního zabezpečení v Uherském Hradišti**, se sídlem v Uherském Hradišti, Stojanova 484, v řízení o kasační stížnosti podané proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 9. 2005, č. j. 30 Ca 70/2005 - 22,

t a k t o :

- I.** Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 30. 9. 2005, č. j. 30 Ca 70/2005 – 22, **se zrušuje.**
- II.** Žaloba ze dne 1. 3. 2005 **se odmítá.**
- III.** Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV.** Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o žalobě.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se stěžovatel domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta jeho žaloba na ochranu proti nečinnosti Okresní správy sociálního zabezpečení v Uherském Hradišti (dále jen „správní orgán“).

Krajský soud ve svém rozhodnutí zdůraznil, že správní orgán nebyl povinen vydat stěžovatelem požadované rozhodnutí, neboť ve věci shodného předmětu řízení již bylo pravomocně rozhodnuto. Z tohoto důvodu soud neshledal nečinnost správního orgánu a žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Jako právní důvod své kasační stížnosti stěžovatel uvedl důvod obsažený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel zdůraznil, že dne 23. 1. 2004 podal u správního orgánu návrh na zahájení řízení, který nevezal zpět. Je proto povinností správního orgánu o tomto návrhu rozhodnout, které se správní orgán nemůže zbavit tím, že formou dopisu oznámí stěžovateli svoje stanovisko. Rovněž nelze souhlasit s názorem soudu, že předmět správního řízení zahájeného návrhem ze dne 23. 1. 2004 je totožný s předmětem řízení již pravomocně skončeného (rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 31. 1. 2001, sp. zn. 30 Ca 302/2000), neboť se jedná o zcela jiné řízení. I kdyby se jednalo o věc pravomocně skončenou, ani tato skutečnost nezbavuje správní orgán povinnosti rozhodnout, protože nevydání rozhodnutí má za následek porušení čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Stěžovatel proto navrhl zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci krajskému soudu zpět k dalšímu řízení.

Správní orgán nepodal ke kasační stížnosti žádné vyjádření.

Ze správního spisu, který soudu předložil správní orgán, vyplynuly následující podstatné skutečnosti:

Podáním ze dne 23. 1. 2004 nazvaným „návrh na zahájení řízení“ se stěžovatel domáhal zahájení řízení a vydání rozhodnutí ve věci evidence předpisů pojistného ve výši 10 191 580,07 Kč a penále ve výši 12 313 848,93 Kč, když poukázal na skutečnost, že jak je zřejmé z předcházejícího řízení, jedná se o nedoplatky jiného subjektu, a to V. o. p. 014, U. B.. Jako reakci na toto podání správní orgán zaslal stěžovateli přípis ze dne 26. 2. 2004 nazvaný „uvědomění“ a dne 25. 3. 2004 další přípis s označením „Stanovisko k návrhu na zahájení řízení – překážka věci pravomocně rozhodnuté“. V tomto přípise správní orgán stěžovateli sdělil, že petit obsahující návrh na zahájení řízení je zcela totožný s předmětem řízení, o němž bylo za stejných skutkových a právních předpokladů pravomocně rozhodnuto (viz rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 12. 4. 2000, č. j. C 88/1052/00, rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 31. 1. 2001, č. j. 30 Ca 302/2000 - 17, rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 12. 10. 2001, sp. zn. IV. ÚS 164/01), neboť předmětem tohoto pravomocně skončeného řízení byla také otázka přechodu závazků V. o. p. na stěžovatele. Bylo konstatováno, že výkaz nedoplatků je právní akt k předepsání nedoplatků na pojistném a penále k úhradě; protože byl tento výkaz nedoplatků individuálním správním aktem, podléhal přezkumu ve správním soudnictví. Podáním ze dne 6. 10. 2004 nazvaným „opatření proti nečinnosti“ požádal stěžovatel Českou správu sociálního zabezpečení, detašované pracoviště v Brně, o učinění opatření proti nečinnosti správního orgánu. V reakci na toto podání vydal posléze uvedený správní orgán dne 10. 11. 2004 stanovisko, ve kterém uvedl, že se ztotožnil jak s právním názorem správního orgánu, tak i s jeho procesním postupem a nespátřuje v jeho jednání nečinnost. Součástí soudního spisu je i spis Krajského soudu v Brně sp. zn. 30 Ca 302/2000 a rovněž i spis správního orgánu č. j. C 88/1052/00. V něm je založena žádost stěžovatele ze dne 3. 6. 1999 o vrácení přeplatku sociálního pojištění z důvodu, že smlouva o prodeji privatizovaného podniku je analogická se smlouvou o prodeji podniku, proto na něj nepřešly veřejnoprávní závazky V. o. p.. Zálohy plateb stěžovatele byly tedy na nedoplatky uvedeného podniku započteny neoprávněně. V opravném

prostředku ze dne 10. 5. 2000 stěžovatel rovněž uvedl, že na něj smlouvou o prodeji podniku nepřešly veřejnoprávní závazky, neboť ty jsou smluvně nepřevoditelné. Nejvyšší správní soud považuje za nutné ještě zdůraznit, že o uvedeném návrhu stěžovatele rozhodl Krajský soud v Brně tak, že žalobu stěžovatele zamítl s poukazem na ustanovení § 15 odst. 1 zákona č. 92/1991 Sb., a Ústavní soud odmítl stěžovatelem podanou ústavní stížnost v předmětné věci s poukazem i na ustanovení § 12 odst. 1 zákona č. 589/1992 Sb.

Dle ustanovení § 18 odst. 1 a 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění platném pro projednávanou věc (dále jen „správní řád“), řízení se zahajuje na návrh účastníka řízení nebo z podnětu správního orgánu. Řízení je zahájeno dnem, kdy podání účastníka řízení došlo správnímu orgánu příslušnému ve věci rozhodnout. Pokud se řízení zahajuje z podnětu správního orgánu, je řízení zahájeno dnem, kdy tento orgán učinil vůči účastníku řízení první úkon.

Zásadní otázkou, která je předmětem sporu, je skutečnost, zda-li podání stěžovatele ze dne 23. 1. 2004 nazvané „návrh na zahájení řízení“ je obsahově shodné s podáním stěžovatele ze dne 3. 6. 1999 nazvané „žádost o vrácení přeplatku“. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí následující. Podání ze dne 23. 1. 2004 ve svém důsledku požadovalo přezkoumání výkazu nedoplatků, když stěžovatel uvedl, že se nejedná o jeho nedoplatky, nýbrž o nedoplatky společnosti V. o. p.. Podání ze dne 3. 6. 1999 pak žádalo o vrácení přeplatku, protože na stěžovatele nepřešly nedoplatky společnosti V. o. p.. Otázkou přechodu závazků z této společnosti na stěžovatele se však již zabývala jak Česká správa sociálního zabezpečení, tak i Krajský soud v Brně a Ústavní soud. Z výše uvedeného tedy jednoznačně vyplývá, že ačkoliv stěžovatel svá podání označil jiným způsobem, fakticky byla důvodem pro jejich podání jedna a tatáž skutečnost, tj. nesouhlas stěžovatele s přechodem závazků z privatizace podniku. Správní orgán tak postupoval zcela v souladu se zákonem, když podání stěžovatele ze dne 23. 1. 2004 vyhodnotil dle ustanovení § 19 odst. 2 správního řádu dle jeho obsahu a následně došel k závěru o jeho obsahové shodnosti s otázkou, která již byla předmětem správního i soudního řízení a která byla také pravomocně vyřešena. Z tohoto důvodu existovala v předmětné věci překážka věci rozhodnuté, a proto podání stěžovatele ze dne 23. 1. 2004 nelze považovat za návrh na zahájení řízení, jak byl již stěžovatel upozorněn správním orgánem v jeho stanovisku ze dne 25. 3. 2004. Správní řád platný v době, kdy podání stěžovatele ze dne 23. 1. 2004 bylo podáno k poštovní přepravě, totiž neumožňoval správnímu orgánu jiný postup, než že podání, které nebylo způsobilé zahájit řízení (např. právě z důvodu existence překážky věci rozhodnuté či které bylo podáno neoprávněnou osobou), odložit. V souzené věci správní orgán nad rámec svých povinností, avšak zcela v souladu s právem stěžovatele na právní jistotu, stěžovatele informoval, že jeho podání nepovažuje za návrh na zahájení řízení, a to včetně důvodů, o které svůj závěr opřel. Postupoval tak zcela v souladu se správním řádem, neboť ten v rozhodné době neobsahoval ustanovení o procesním ukončení řízení, jaké zná např. zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, v ustanovení § 66 či soudní řád správní v ustanovení § 46. Proto je i druhá námitka stěžovatele nedůvodná. Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že v předmětné věci nebylo zahájeno správní řízení, proto se správní orgán nedopustil nečinnosti, když o neexistujícím řízení nerozhodl formalizovaným rozhodnutím. Vzhledem k okolnosti, že správní orgán stěžovatele informoval o svém postupu a tento byl oprávněn využít prostředků ochrany proti nečinnosti jako obrany proti tomuto kroku správního orgánu, čehož stěžovatel využil, nedošlo v souzené věci k porušení práv stěžovatele.

Nejvyšší správní soud je při rozhodování o kasační stížnosti podle ustanovení § 109 odst. 2, 3 s. ř. s. vázán jejím rozsahem a důvody, a to však neplatí, bylo-li řízení před soudem zmatečné podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. K této vadě přihlíží Nejvyšší správní soud z úřední povinnosti. Za zmatečné je rozhodnutí soudu považováno mimo jiné tehdy, chyběly-li podmínky řízení. Nejvyšší správní soud proto předně zkoumal, zda byly pro projednání a rozhodnutí věci před krajským soudem splněny základní podmínky řízení, konkrétně nebyla-li v daném případě dána překážka věci rozhodnuté.

Dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu představují *překážku věci rozhodnuté ve smyslu ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. pouze meritorní rozhodnutí v téže věci. Za meritorní rozhodnutí je pak v případě správního soudnictví nutno považovat především rozsudky a z usnesení pouze ta, kterými se rozhoduje ve věci (§ 53 odst. 1 s. ř. s.)* (podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 11. 2004, č. j. 3 Azs 324/2004 – 52; obdobně srov. rozsudek ze dne 20. 10. 2004, č. j. 5 Afs 140/2004 – 50). Z uvedeného vyplývá, že v daném případě je nutno posoudit dvě základní otázky, a to zaprvé, zda se jedná o tutéž věc, a zadruhé, zda již o ní bylo dříve soudem meritorně rozhodnuto.

Totožnost věci je právní vědou konstantně vykládána jako totožnost účastníků a totožnost samotné věci, tzn. žalobního nároku i žalobního důvodu. Jak v předmětné věci, tak i v předcházejícím řízení před krajským soudem, byli účastníky řízení stěžovatel jako žalobce a orgán sociálního zabezpečení jako žalovaný. V obou případech z obsahu žalob vyplývá, že stěžovatel se domáhal téže věci (posouzení přechodu závazků V. o. p.), takže, jak ostatně konstatoval i krajský soud, podmínka totožnosti věci je v daném případě splněna.

Co se týká podmínky druhé, spočívající v existenci meritorního rozhodnutí, z výše citovaného soudního spisu vyplývá, že o předmětné věci již bylo Krajským soudem v Brně rozhodnuto rozsudkem ze dne 31. 1. 2001, č. j. 30 Ca 302/2000 – 17, a je tedy splněna i druhá podmínka pro posouzení věci jako soudem již jednou rozhodnuté.

Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že pro projednání a rozhodnutí dané věci krajským soudem nebyly splněny procesní podmínky, neboť zde existovala překážka věci rozsouzené (překážka *rei judicatae*). Z toho důvodu Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 110 s. ř. s. napadený rozsudek Krajského soudu v Brně zrušil. Vzhledem k tomu, že již v řízení před krajským soudem existovaly důvody pro odmítnutí návrhu, rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 110 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., současně tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozsudku.

Nejvyšší správní soud při určování výše nákladů řízení o kasační stížnosti zohlednil ustanovení § 60 odst. 7 s. ř. s. a shledal, že okolnost, že kasační stížnosti bylo vyhověno z důvodů uvedených v ustanovení § 109 odst. 3 s. ř. s., tedy nikoliv z těch, které uváděl stěžovatel, je důvodem zvláštního zřetele hodným, pro který Nejvyšší správní soud rozhodl, že se stěžovateli náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává. Výrok o náhradě nákladů řízení správního orgánu, který neměl ve věci úspěch, se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s.

Výrok o náhradě nákladů řízení o žalobě se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., dle kterého žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. března 2007

JUDr. Radan Malík
předseda senátu